

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne **A. M.**, bývajúcej v G., zastúpenej JUDr. Z. H., advokátom so sídlom v D., proti žalovanej **M. M.**, bývajúcej v G., zastúpenej JUDr. E. S., advokátkou so sídlom v D., **o zaplatenie 400 € s príslušenstvom**, vedenej na Okresnom súde Dunajská Streda pod sp. zn. 12 C 396/2010, o dovolaní žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Trnave z 19. júna 2012 sp. zn. 10 Co 174/2011, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a .**

Žalobkyni náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Dunajská Streda rozsudkom z 11. mája 2011 č.k. 12 C 396/2010-48 zaviazal žalovanú zaplatiť žalobkyni 400 € s 9 % úrokom z omeškania ročne od 14. augusta 2010 do zaplatenia a nahradiť jej trovy konania, to všetko do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Rozhodol tak po zistení, že účastníčky konania uzavreli 18. marca 2009 (ústnu) zmluvu o pôžičke, na základe ktorej žalobkyňa požičala žalovanej 800 €. Medzi účastníčkami nebolo sporné, že žalovaná z tejto sumy vrátila 400 €. Zostatok pôžičky, pokiaľ ide o výšku a spôsob vrátenia, ostal aj po výsluchu účastníčok a svedkyne sporný, preto súd vychádzal zo skutkového stavu vyplývajúceho z písomného potvrdenia o prevzatí sumy 800 € žalovanou a tvrdenia žalobkyne o výške zostatku pôžičky. Žalobe vyhovel, nakoľko žalovaná nepreukázala vrátenie pôžičky v plnej výške. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p.

Krajský súd v Trnave rozsudkom z 19. júna 2012 sp. zn. 10 Co 174/2011 na odvolanie žalovanej rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil. Žalovanú zaviazal nahradiť žalobkyni trovy konania. Stotožnil sa so skutkovými zisteniami i právnymi závermi súdu prvého stupňa, ako aj s odôvodnením odvolaním napadnutého rozhodnutia. Na zdôraznenie jeho správnosti (§ 219 ods. 2 O.s.p.) ešte uviedol, že žalobkyňa uniesla svoje dôkazné bremeno ohľadne tvrdení o uzavretí zmluvy o pôžičke a následnom poskytnutí plnenia žalovanej. Dôkazné bremeno na preukázanie výšky zostatku pôžičky však už neľožilo žalobkyňu, ale žalovanú, ktorá hodnoverným spôsobom svoje tvrdenia nepreukázala. SMS správy, ktoré v konaní predložila, boli nejednoznačné, pretože z nich nebolo zrejmé, akej veci sa týkajú. Navyše boli ako dôkaz v konaní neprípustné, nakoľko boli použité bez súhlasu žalobkyne (resp. neboli získané od mobilného operátora na základe príkazu sudcu), hoci ich použitie predstavovalo zásah do osobnosti žalobkyne (§ 11, § 12 Občianskeho zákonníka). Za relevantný dôkaz nemožno považovať ani zošit, ktorý slúžil na evidenciu nezaplatených nákupov v predajni žalovanej, nakoľko z údajov v ňom uvedených nemožno preukázateľne zistiť existenciu na započítanie spôsobilej pohľadávky žalovanej voči žalobkyni, ktorú žalovaná v konaní tvrdila. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p.

Proti tomuto rozsudku podala žalovaná dovolanie, ktorého prípustnosť odôvodnila ustanovením § 237 písm. f/ O.s.p. Namietala porušenie práva na spravodlivý súdny proces, konkrétne nedodržanie zásady rovnosti účastníkov konania, ktorá sa prejavila v prístupe súdov k aplikácii ustanovenia § 120 O.s.p. Žalobkyňa svoje tvrdenia neosvedčila žiadnym konkrétnym dôkazom, napriek tomu bola v konaní úspešná. Žalovaná dôkazy predložila, no v konaní neuspela (len) preto, že súdy nevyhodnotili dôkazy vo vzájomnej súvislosti, teda i v jej prospech. Skutkové zistenia súdov sú založené len na tvrdeniach žalobkyne, ktoré sa počas konania ukázali ako nejednoznačné a rozporné. Na nich založené právne závery preto nemôžu byť správne. Z uvedených dôvodov žiadala napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie, alternatívne zmeniť vo svoj prospech.

Žalobkyňa sa k dovolaniu nevyjadrila.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podala včas účastníčka konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), zastúpená advokátkou (§ 241 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods.1 O.s.p.) skúmal najskôr,

či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno týmto opravným prostriedkom napadnúť (§ 236 a nasl. O.s.p.).

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

V prejednávanej veci je dovoláním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu. Podľa § 238 ods. 1 až 3 O.s.p. je dovolanie prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej, proti rozsudku, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci, a proti potvrdzujúcemu rozsudku odvolacieho súdu, vo výroku ktorého odvolací súd vyslovil, že dovolanie je prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4.

Žalovaná dovoláním napadla rozsudok odvolacieho súdu, ktorý nevykazuje znaky žiadneho z uvedených rozsudkov. Z tohto dôvodu je zrejmé, že dovolanie nie je v zmysle § 238 ods. 1 až 3 O.s.p. procesne prípustné.

Prípustnosť dovolania by v danom prípade prichádzala do úvahy len vtedy, ak by v konaní došlo k niektorej z procesných väd uvedených v § 237 O.s.p. Dovolací súd preto so zreteľom na § 242 ods. 1 O.s.p. skúmal, či prípustnosť dovolania nezakladá niektorá z nich. Podľa § 237 O.s.p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu (rozsudku i uzneseniu), ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Treba zdôrazniť, že z hľadiska § 237 O.s.p. nie je právne významné samotné tvrdenie účastníka o existencii určitej procesnej vady, ale až zistenie, že k namietanej vade skutočne došlo.

Procesné vady konania v zmysle § 237 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. dovolateľka netvrdila, a ich existencia nevyšla v dovolacom konaní najavo. Prípustnosť dovolania preto z týchto ustanovení nevyplýva.

Dovolateľka v danej veci namietala nedostatky týkajúce sa vykonávania a hodnotenia dôkazov, ktoré mali viesť k porušeniu rovnosti účastníkov v konaní, a tým i k porušeniu jej práva na spravodlivý súdny proces.

Právo na rovnosť v konaní je v zmysle judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva a rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky súčasťou práva na spravodlivý súdny proces a prejavuje sa vytváraním rovnakých procesných podmienok a rovnakého procesného postavenia subjektov, o ktorých právach a povinnostiach rozhoduje občianskoprávny súd. Rovnosť účastníkov v občianskom súdnom konaní bližšie charakterizuje § 18 O.s.p., podľa ktorého účastníci majú v občianskom súdnom konaní rovnaké postavenie a súd je povinný zabezpečiť im rovnaké možnosti na uplatnenie ich práv. Táto zásada sa premieta aj v ďalších ustanoveniach Občianskeho súdneho poriadku, predovšetkým v ustanoveniach upravujúcich vedenie konania a priebeh dokazovania, kde ju ale nemožno vykladať ako (absolútnu) viazanosť súdu procesnými návrhmi účastníkov.

Občiansky súdny poriadok ukladá účastníkom konania povinnosť označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení. Posúdenie návrhu na vykonanie dokazovania a rozhodnutie, ktoré z dôkazov budú v rámci dokazovania vykonané, je však už vecou súdu (vid' § 120 ods. 1 O.s.p.), a nie účastníkov konania. Ak by aj súd v priebehu konania nevykonal všetky navrhované dôkazy alebo vykonal iné dôkazy ako navrhli účastníci, následkom môže byť len neúplnosť skutkových zistení (vedúca k vydaniu nesprávneho rozhodnutia), nie procesná vada podľa § 237 písm. f/ O.s.p. (pozri napr. rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky uverejnené v Zbierke rozhodnutí a stanovísk súdov Slovenskej republiky pod č. 37/1993 a 125/1999). V danom prípade z obsahu spisu ani nevyplýva, že by súd prvého stupňa nevyhovел konkrétnym návrhom žalovanej na vykonanie dokazovania, čo potvrdzuje i sama žalovaná („Súd I. stupňa mnou predložené dôkazy...vykonal; č.l. 92 spisu); vo veci ale nie je bez významu skutočnosť, že už súd prvého stupňa časť výsledkov vykonaného dokazovania, konkrétne SMS správy a zápisy v zošite slúžiacom na evidenciu nezaplatených nákupov v predajni žalovanej, nedokázal vyhodnotiť pre ich nejednoznačnosť; preto aj založil svoje rozhodnutie na obsahu písomného potvrdenia o prevzatí sumy 800 €

žalovanou a na tvrdení žalobkyne o výške zostatku pôžičky (str. 4 odôvodnenia rozsudku; čl. 51 spisu). Pokiaľ sa odvolací súd s týmto stanoviskom stotožnil, a navyiac konštatoval neprípustnosť SMS správ ako dôkazu v tomto konaní, ide o právny názor odvolacieho súdu, ktorý je súčasťou právneho posúdenia veci (pozri nižšie). Ani žalobkyňou namietané nesprávne hodnotenie dôkazov nie je vadou konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. Ak aj súd nesprávne vyhodnotí niektorý z vykonaných dôkazov, môže byť jeho rozhodnutie z tohto dôvodu vecne nesprávne; táto samotná skutočnosť však prípustnosť dovolania nezakladá a nie je samostatným dovolacím dôvodom ani vtedy, ak je dovolanie procesne prípustné (§ 241 ods. 2 písm. a/ až c/ O.s.p.).

Obsahom práva na spravodlivý súdny proces (čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd) je umožniť každému bez akejkoľvek diskriminácie reálny prístup k súdu, pričom tomuto právu zodpovedá povinnosť súdu vo veci konať a rozhodnúť. Právo na spravodlivý súdny proces je naplnené tým, že všeobecné súdy zistia skutkový stav, a po výklade a použití relevantných právnych noriem rozhodnú tak, že ich skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces. Do práva na spravodlivý proces ale nepatrí právo účastníka konania, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov (IV. ÚS 252/04; pozri vyššie), ani právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby sa rozhodlo v súlade s jeho požiadavkami (I. ÚS 50/04).

Existencia dovolateľkou namietaných väd konania podľa § 237 písm. f/ O.s.p. sa v dovolacom konaní nepreukázala. Prípustnosť dovolania preto ani z tohto ustanovenia nemožno vyvodit'.

V súvislosti s tvrdenými vadami dokazovania dovolateľka namietala i správnosť právnych záverov zaujatých súdmi nižších stupňov, teda nesprávne právne posúdenie veci (§ 241 ods. 1 písm. c/ O.s.p.). Nesprávne právne posúdenie veci je síce prípustným dovolacím dôvodom (ktorý možno uplatniť vtedy, ak je dovolanie prípustné), samo osebe ale prípustnosť dovolania nezakladá. Dovolanie je v ustanoveniach Občianskeho súdneho poriadku upravené ako mimoriadny opravný prostriedok, ktorý nemožno podať proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu; pokiaľ nie sú splnené procesné podmienky prípustnosti dovolania,

nemožno napadnuté rozhodnutie podrobiť vecnému preskúmvaniu, a preto ani zohľadniť prípadné vecné nesprávnosti rozhodnutia.

Keďže v prejednávanej veci nemožno prípustnosť podaného dovolania vyvodiť zo žiadneho ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku, Najvyšší súd Slovenskej republiky ho v zmysle § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. odmietol. Riadiac sa právnou úpravou dovolacieho konania, otázkou vecnej správnosti napadnutého rozsudku odvolacieho súdu sa nezaoberal.

V dovolacom konaní úspešnej žalobkyni vzniklo právo na náhradu trov konania voči žalovanej, ktorá úspech nemala (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Dovolací súd jej však náhradu trov dovolacieho konania nepriznal, lebo nepodala návrh na ich priznanie (§ 151 ods. 1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 14. mája 2013

JUDr. Daniela S u č a n s k á, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Klaudia Vrauková